

Elke eerste zondag van de maand gaat deze Nieuwsbrief naar een groot aantal griffiers, adjunct-griffiers en andere medewerkers in en om raadsgriffies. Doelstelling is om “iets juridisch” dat mij afgelopen maand het meest is opgevallen met de lezers te delen, en er waar mogelijk leermomenten uit te halen. Dit alles om zoveel mogelijk gemeenteraden support te bieden bij het juridisch optimaliseren van hun besluitvormingsprocessen en andere werkzaamheden.

Thema voor deze Nieuwsbrief is: de juridische status en financiële gevolgen van de jeugdgemeenteraad.

De organen van de gemeente

Grondwet en Gemeentewet noemen ze niet. Maar ze zijn er wel, en hun aantal groeit gestaag. Ik heb het over het verschijnsel “jeugdgemeenteraad”. Maakt het voor hun juridische status uit dat ze nergens in een wet worden genoemd?

De vraag stellen is hem beantwoorden. Grondwet en Gemeentewet bepalen op stellige wijze dat een (lees: elke) gemeente is voorzien van drie organen: gemeenteraad, college en burgemeester. Deze drie organen besturen samen de gemeente, ieder voor zover hij de bevoegdheid daartoe aan de wet ontleent.

Niet verplicht, wel in huis

De Gemeentewet kent aansluitend nog een keuzemenu, te vinden in Hoofdstuk V. In dat hoofdstuk is het commissiewezen geregeld. Er zijn drie soorten generieke commissies. Artikel 82 Gemeentewet is de juridische grondslag van de commissie waarin de door de raad te nemen besluiten worden voorbereid. Ook vindt in deze commissie het overleg met college en burgemeester plaats.

Artikel 83 Gemeentewet regelt de bestuurscommissie. Aan die commissie worden bevoegdheden overgedragen, waarna die bevoegdheden (soort van) eigendom van de bestuurscommissie zijn.

Alle andere “clubs met een missie” worden ondergebracht in artikel 84 Gemeentewet. Dit zijn de zogeheten ‘andere commissies’. Hieronder valt een breed en veelkleurig scala van uiteenlopende commissies.

De naamgeving: roept u maar!

Elke gemeente heeft vanuit dat menu zijn eigen commissiestelsel ingesteld. Waarbij de gemeenteraad binnen zijn eigen domein zijn eigen satellietstelsel rondom zichzelf als Grondwettelijk hoofd van de gemeente heeft ingericht.

Dit alles bij raadsbesluit. Elke satelliet kent een samenstelling, taken en bevoegdheden. Ze hebben ook een naam gekregen. En bij die naamgeving is niet altijd aangehaakt bij het achtervoegsel ‘commissie’.

Als ik om mij heen kijk, zie ik gemeenten waar de raad gremia om zich heeft verzameld met de namen (een greep): presidium, seniorenconvent, fractievoorzittersoverleg. En in de sfeer van beeld- en oordeelsvorming is de fantasie van gemeenteraden onnavolgbaar (een greep): Ronde Tafel, Politieke Markt, Raadsdebat, Sessie. En zo kan ik nog wel enkele uurtjes doorgaan.

Niet de naam is bepalend

Ik hoor wel eens, dat een raad geen commissies heeft. Want die raad heeft een Ronde Tafel, of Politieke Markt. De raad van mijn woonplaats heeft ook geen commissies. Maar wel zijn eigen vergadervormen al dan niet voorafgaand aan het nemen van een raadsbesluit. De Zwolse raad kent het Raadsdebat, Rondetafelgesprek en het Themadebat. Er is ook een besluitvormende raad. Dit alles is ondergebracht in het Raadsplein. Geen ‘commissie’ te bekennen hier tussen

IJssel en Vecht. Maar het zijn allemaal wél commissies in de zin van Hoofdstuk V Gemeentewet, op de besluitvormende raad na.

Meestal zijn het artikel 82-commissies.

(Geen) jeugdgemeenteraad

Wat deze stad, vreemd genoeg, niet heeft is een jeugdgemeenteraad. Met dit gemis onderscheidt het zich van andere gemeenten waar een dergelijk gremium al wél functioneert. Op een voormalig eiland in een voormalige zee is al meer dan 20 jaar een jeugdgemeenteraad. Ingesteld bij collegebesluit van 2 maart 2004. Om maar eens een voorbeeld te noemen. Het exacte aantal jeugdgemeenteraden is mij niet bekend. Ik zal er niet vreemd van opkijken als dit aantal inmiddels de 100 is gepasseerd.

Ook een jeugdgemeenteraad ontbeert het achtervoegsel ‘commissie’. Als een jeugdgemeenteraad is ingesteld bij raads- of collegebesluit, is automatisch sprake van een andere commissie in de zin van artikel 84 Gemeentewet.

De jeugdgemeenteraad als ‘andere commissie’

De Gemeentewet kent een gesloten stelsel van commissies. Dat houdt onontkoombaar in dat elke ‘club met een missie’ die is ingesteld bij besluit van één of meer van de drie organen van die gemeente een commissie in de zin van Hoofdstuk V Gemeentewet is. Met alle rechts- en rechtspositionele gevolgen die de Gemeentewet én het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers hiervoor noemt.

Het is goed om hierbij even stil te staan.

Het betalen van een vergoeding per bijgewoonde commissievergadering door een burgerlid is anno 2024 net zo ingeburgerd als het vieren van de verjaardag van een niet bestaande Goedheiligman komende week. Ook het verstrekken van een tablet aan die burgerleden, het uitbetalen van reis- en verblijfkosten heeft als ‘normaal’ te gelden. Om nog maar te zwijgen van het vergoeden van de kosten van niet-partijpolitieke scholing. Dit alles is duidelijk en voor een ieder raadpleegbaar geregeld in Afdeling 3.4 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.

Hoe zit dit voor de leden van de jeugdgemeenteraad?

De jeugdigen die deel uitmaken van een door college, burgemeester of gemeenteraad ingestelde jeugdgemeenteraad zijn staatsrechtelijk gezien leden van een commissie. Dus gelden (ook) voor hen de materiële aanspraken die Afdeling 3.4 van eerdergenoemd Rechtspositiebesluit aan leden van een commissie toekent. Er is geen reden aan te wijzen waarom die bepalingen niet ook voor hen zouden gelden. Sterker nog: artikel 1 Grondwet verbiedt het maken van onderscheid: discriminatie op welke grond dan ook (in casu: leeftijd) is niet toegestaan. Leden van een jeugdgemeenteraad hebben een onvervreemdbaar recht op de aanspraken voor leden van een commissie. Fijn voor hen!

Voor het bijwonen van een vergadering ontvangt elk lid van een jeugdgemeenteraad een vergoeding volgens de tabel uit artikel 3.4.1 van het Rechtspositiebesluit. Hoe groter de gemeente, des te hoger het bedrag per bijgewoonde vergadering.

Ook mooi is dat hun ouders zich niet hoeven te bekreunen over het bedrag dat nodig is voor de aanschaf van een goed werkende tablet. Die moet hen namelijk worden verstrekt door het college, is te lezen in artikel 3.4.4 in samenhang met artikel 3.3.2. Wat te denken van de kosten die zijn gemoeid met het volgen van een eendaagse cursus “veilig skateboarden”. Dit heeft niets te maken met partijpolitieke scholing en is dus probleemloos ten laste te brengen van de

gemeentekas onder verwijzing naar artikel 3.4.4 in samenhang met artikel 3.3.3 van het Rechtspositiebesluit.

De slapende hond

Hopelijk heb ik met het bovenstaande geen slapende honden wakker gemaakt. En hebben alle leden van alle jeugdgemeenteraden het hen toekomende zonder dralen ontvangen. Voor die enkele jeugdgemeenteraad waar deze aanspraken over het hoofd zijn gezien: geen enkel probleem. Deze mogen ook met terugwerkende kracht alsnog worden verstrekt.